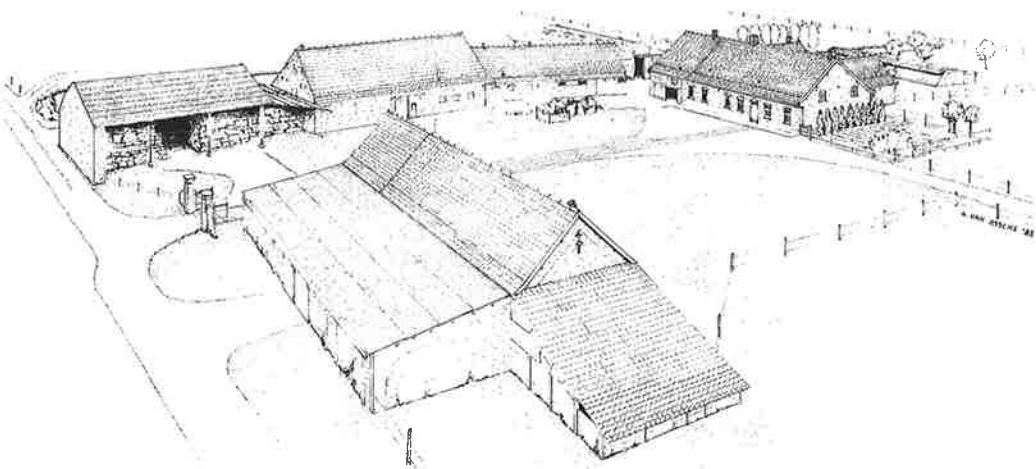

St. Joris-Bachterelst

Izegemsestraat 393, 8501 Kortrijk-Heule

Kaart 1/10.000 nr. 39, Popp-kaart B/47-48-49, Gewestplan : landbouwgebied.

Aanvullende gegevens :

De heerlijkheid Bachterelst was in 1603 in handen van Kornelis de Groot. De oppervlakte bedroeg ongeveer 36 bunders (50 ha 40 a) en was gelegen langs de weg van Kortrijk naar Izegem tussen 't Goed de Magerebeke (nr. 24) en de kapel van St.-Katharina. Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778) wordt de hoeve afgebeeld met de naam 'Roodepoorte'.

Uit gesprek met Gusta Vanhaesebrouck (*Heule, 18 mei 1887) bleek dat mogelijk Ivo Verhamme hier woonde. Deze Verhamme wordt tevens vermeld in het werk van Ivo Van Steenkiste.

Uit oude vertellingen blijkt dat er op de mote een klein kasteeltje stond. Dit kan niet worden bevestigd met kaartmateriaal. Omstreeks 1834 was Jules Lemarois, een rentenier van Parijs, de eigenaar. Het landbouwareaal bedroeg 21 ha 12 a 48 ca. Omstreeks 1890 was Rolin uit Kortrijk vermoedelijk eigenaar en omstreeks de eeuwwisseling Vercruysse.

In 1908 moest de toenmalige uitbater, Delrue, na een twist met de eigenaar, de hoeve verlaten. Delrue eiste een nieuwe woning, kreeg zijn zin niet en begon op eigen initiatief het huis te verbouwen. De eigenaar, Vercruysse, nam dit niet en Delrue moest van de hoeve.

In 1908 werd Petrus Verhaeghe, afkomstig van Kuurne, de nieuwe pachter. Vooraleer Petrus Verhaeghe hier terecht kwam had hij reeds een hoeve te Moorsele (1878-1887), Lendeledede in de Beiaardstraat (1887-1896) en te Kuurne (1896-1924) gepacht. Petrus Verhaeghe had dus in de periode 1908-1924 twee hoeven in pacht. Het gezin van Petrus telde immers 14 kinderen en verdeelde zich over de twee uitbatingen. Men specialiseerde zich in de

Eigenaar grond en gebouwen :

- Gebouwen : Verhaeghe André.
- Grond : - Juffrouw Bibuyck.
- Verhaeghe André.

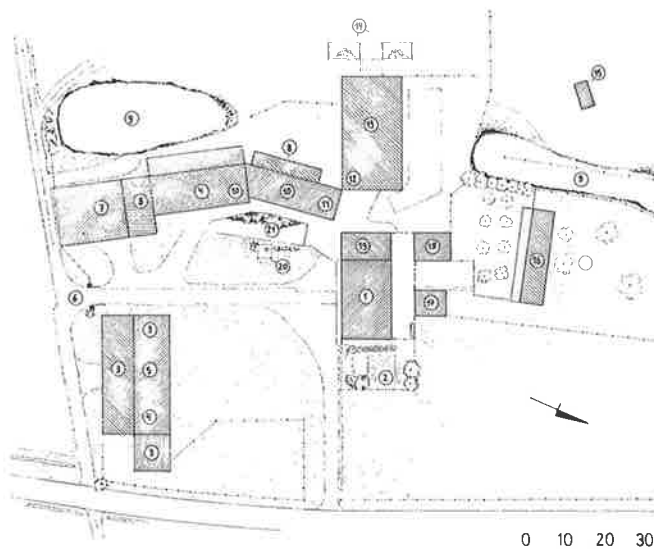
Bekende uitbaters :

Verhamme Ivo (-1880), Delrue (1880-1909), Verhaeghe Petrus (1909-1927), Verhaeghe Hubert (1927-1972), Verhaeghe André (1972-).

Naam :

Historische naam. Bachterelst betekent naar onze mening 'achter de elzen gelegen'. De hoeve was vermoedelijk omgeven door elzen. De uitbater vernam deze naam van zijn overgrootvader die het hoorde van een 80-jarige knecht in 1909. De hoeve St. Joris-Bachterelst is gelegen op de gronden van de vroegere heerlijkheid Bachterelst. Uit onderzoek van J. Roelstraete is gebleken dat de heerlijkheid geen foncier had, wat betekent dat verschillende hoeven de naam Bachterelst kunnen opeisen. Oudste vermelding : 1603 (R.A.K., O.S.A.K., voorl. nr. 3961, Renteboek Bachterelst).

1. Woonhuis
2. Moestuin
3. Wagenberg
4. Schuur
5. Aardappelkelder
6. Poort
7. Loods
8. Afdak
9. Overblijfsel wal
10. Stallen
11. Aardappelberg
12. Melkhuis
13. Koestal
14. Mest schuifstelsel
15. Schuilhok
16. Kippehok
17. Berging (vroeger stal)
18. Bakhuis
19. Voederhok
20. Hondelhok
21. Mestvaalt

Gebouwen:

open U-vorm, nog gedeelte van oorspronkelijke omwalling aanwezig. Oudste gegevens: 1740, schuur, leesbaar in balk. Woonhuis (vermoedelijk 1740, 1900: van stro- naar pannendak, 1940: gevel ingewaaid tijdens storm en hersteld, 1974: interieur gedeeltelijk vernieuwd); Ovenbuur (1973: oven afgebroken, tot jaren vijftig gewerkt); Stallen (oude koestal in oude schuur (1740), 1980: nieuwe koestal); Schuur (1740, 1919: van stro- naar pannendak, omstreeks de eeuwwisseling: tweede schuur); Loods (1949); Wagenhuis (paalt aan schuur, 1976: nieuw wagenhuis); Cichoreiast (1915).

periode 1915-1928 in de cichoreiteelt. Men beschikte zelfs over een 'bonenmagazijn' met als doel prijspeculaties. Gedurende de Eerste Wereldoorlog werd de hoeve licht beschadigd door het oorlogsgeweld. De hoeve kwam tijdens de oorlog in bezit van Bibuyck die een dochter van Vercruysse huwde. Eén van de zonen van Petrus Verhaeghe, Jerom, nam vanaf 1924 de uitbating in Kuurne op zich. Het jongste kind, Hubert, werd vanaf 1927 de nieuwe pachter op St. Joris-Bachterelst. Gedurende een najaarsstorm in 1940 werd de hoeve zwaar beschadigd.

St.-Joris-Bachterelst, algemeen zicht.

Schuur (1740) en stallen (1740).

De oude schuur (1740) vertoont typisch 18de eeuwse kenmerken: muurverlechtingen en een Vlaams 'getapt' gebinte. De koestal is ook in de schuur ondergebracht. De knechten sliepen boven de paardestal. Tot 1957 werkte de knecht, Frans Deprez, op de hoeve. In 1972 nam André Verhaeghe het bedrijf van zijn vader over.

St.-Joris-Bachterelst, woonhuis (1740).

Totale oppervlakte:

1980: 30 ha - 1984: 30 ha
(Weiland: 9 ha, Akkerland: 21 ha) - 1993: 52 ha 50 (Weiland: 8 ha 15 a, Akkerland: 44 ha 35 a).

Voornaamste specialiteiten:

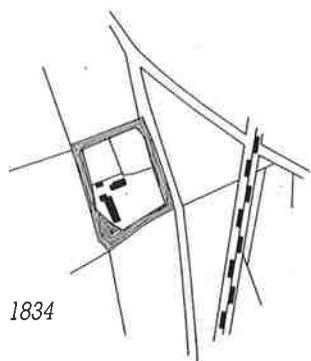
tarwe, gerst, aardappelen, bieten, erwten, mais, schorseneren, melkkoeien, rundren.

ARCHIEF

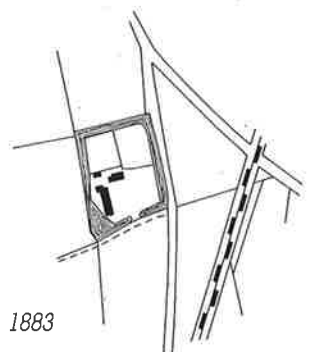
A.D.N.:
- Lille, Plans Divers, nr. 108, Plan topographique du village de Heule, 18e siècle.
R.A.K.:
- O.S.A.K., voorl. nr. 3961, Renteboek van de heerlijkheid Bachterelst, 1603.

LITERATUUR

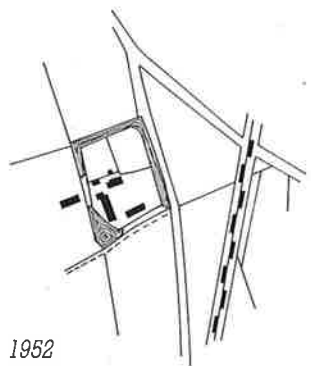
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, 1771-1778.
- Popp-kaart Heule en legger, 1834, B/47-48-49.
- I. Van Steenkiste, Proef eener geschiedenis der gemeente Heule, Kortrijk, 1889.

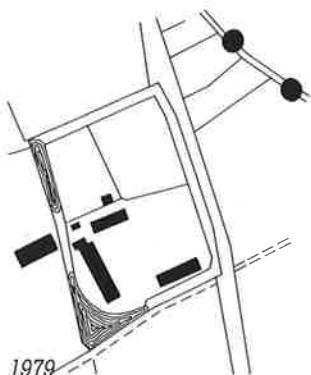
1834

1883

1952

1979

St.-Joris-Bachterelst, schuur (1740) en stallen (1740).

Evolutie van de omwalling en het landbouwareaal.

Reeds in de 18de eeuw was de hoeve omwals. Bij de bouw van de loods in 1948 werd een deel van de wal gedempt. In de jaren zestig en zeventig werd de opvulling systematisch verder gezet.

Het landbouwareaal was in 1908 ongeveer 25 ha en werd eind jaren zeventig met 5 ha uitgebreid. St. Joris-Bachterelst is gespaard gebleven van verkavelingen en andere landbouwroevende praktijken. De toekomst van de hoeve is verzekerd door de gunstige ligging in het gewestplan en het grote landbouwareaal.

St.-Joris Bachterelst omstreeks 1834, (nr. 48).

Popp-kaart Heule en legger, 1834.

